

Komentár k štvrťročným finančným účtom za 3. štvrťrok 2013

Systém ESA95 rozlišuje nasledovné inštitucionálne sektory a subsektory:

Nefinančné korporácie	S.11
Finančné korporácie	S.12
Centrálna banka	S.121
Ostatné peňažné finančné inštitúcie	S.122 (komerčné banky a podielové fondy peňažného trhu)
Ostatní finanční sprostredkovatelia	S.123 (ostatné podielové fondy, lízing, faktoring a splátkový predaj)
Finančné pomocné inštitúcie	S.124 (DSS, DDS, OCP, BCP, CD, SPF) ¹
Poisťovacie korporácie a penzijné fondy	S.125
Verejná správa	S.13
Ústredná štátna správa	S.1311
Regionálna štátna správa	S.1312
Územná samospráva	S.1313
Fondy sociálneho zabezpečenia	S.1314
Domácnosti	S.14
Neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam (NISD)	S.15
Zahraničie (nerezidenti)	S.2
Európska únia (EÚ)	S.21
Členské krajiny EÚ	S.211
Členské krajiny európskej menovej únie (EMÚ) a inštitúcie EÚ	S.212
Zvyšok sveta a medzinárodné organizácie	S.22

Systém ESA95 rozlišuje nasledovné finančné nástroje:

Menové zlato a zvláštne práva čerpania	F.1 ²
Menové zlato	F.11
Zvláštne práva čerpania (ZPČ)	F.12
Obeživo a vklady	F.2
Obeživo	F.21
Prevoditeľné vklady	F.22
Ostatné vklady	F.29
Cenné papiere okrem akcií	F.3
Cenné papiere okrem akcií a finančných derivátov	F.33
Krátkodobé	F.331
Dlhodobé	F.332
Finančné deriváty	F.34
Pôžičky	F.4
Krátkodobé	F.41
Dlhodobé	F.42
Akcie a ostatné podiely	F.5
Akcie a ostatné podiely okrem akcií podielových fondov	F.51
Kótované akcie	F.511
Nekótované akcie	F.512
Ostatné podiely	F.513
Akcie podielových fondov	F.52
Poistnotechnické rezervy	F.6
Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a penzijných fondov	F.61
Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia	F.611
Čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov	F.612
Vopred zaplatené poistné a rezervy na nevyrovnané poistné nároky	F.62
Ostatné pohľadávky a záväzky	F.7
Obchodný úver a preddavky	F.71
Ostatné	F.79

¹ DSS – dôchodkové správcovské spoločnosti, DDS – doplnkové dôchodkové spoločnosti, OCP – obchodníci s cennými papiermi (CP), BCP – burza CP, CD – centrálny depozitár, SPF – správcovské spoločnosti podielových fondov

² Kódom F sú označené transakcie

Štvrťročné finančné účty (transakcie) v 3. štvrťroku 2013

Prepojenie medzi štvrťročnými nefinančnými (HDP) a finančnými účtami

Finančné účty nadväzujú na nefinančné účty bilancujúcou položkou čisté pôžičky poskytnuté/prijaté. To znamená položkou, ktorá vypovedá o vývoji celkovej dlžnickej resp. veriteľskej pozície krajiny voči zahraničiu. Slovenská republika vykazuje dlhodobo dlžnicu pozíciu (predovšetkým z dôvodu prílevu priamych zahraničných investícií), to znamená, že čisté pôžičky poskytnuté/prijaté nám dávajú informáciu a poklese/raste zadlženosti slovenskej ekonomiky.

Výpočet čistých pôžičiek domácej ekonomiky voči zahraničiu vychádza z hrubého národného disponibilného dôchodku, z ktorého sa odraťujú výdavky na konečnú spotrebu domácností a NISD a verejnej správy, výsledkom čoho sú celkové úspory v národnom hospodárstve. Ak sú úspory v danom štvrťroku (upravené o čisté kapitálové transfery) vyššie (nižšie) než tvorba hrubého kapitálu, tak ekonomika poskytla (prijala) pôžičku zahraničiu, a tým si znížila (zvýšila) svoju celkovú dlžnicu pozíciu voči zahraničiu. Uvedená suma čistých pôžičiek poskytnutých/prijatých následne vstupuje do štvrťročných finančných účtov a to, ako s ňou domáca ekonomika disponovala, je analyzované v nasledujúcom texte.

Celkový vývoj

V treťom štvrťroku 2013 došlo k miernemu zvýšeniu čistej dlžnickej pozície domácej ekonomiky a tým k zvýšeniu čistej veriteľskej pozície sektora zahraničia³, keď čisté prijaté pôžičky⁴ dosiahli 0,04 mld. eur. Tento vývoj bol výsledkom vyššieho rastu finančných pasív v porovnaní s rastom finančných aktív. Z pohľadu inštitucionálnych sektorov⁵ prispeli najvýraznejšou mierou k uvedenému vývoju finančné transakcie subjektov verejnej správy (S.13), keď rozdiel medzi aktívnymi a pasívnymi transakciami dosiahol -0,3 mld. eur. Naopak, najlepší výsledok v 3. štvrťroku 2013 dosiahli domácnosti a NISD (S.14,15), ktorých veriteľská pozícia sa zvýšila o 0,4 mld. eur.

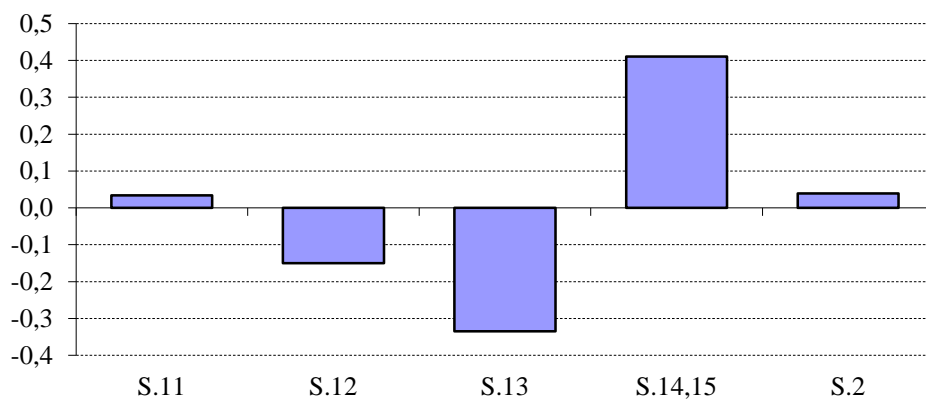
³ Súčet finančných aktív a pasív sektorov domácej ekonomiky (S.1) a zahraničia (S.2) sa musí rovnať 0, to znamená, že ak klesá zadlženosť (resp. rastie veriteľská pozícia) domácej ekonomiky, automaticky dochádza k poklesu veriteľskej pozície (resp. rastu zadlženosti) zahraničia voči domácej ekonomike. To či sa jedná o pohyb v zadlženosti alebo veriteľskej pozícii závisí od celkového objemu čistého majetku, čiže od vývoja stavov pohľadávok a záväzkov

⁴ Čisté prijaté pôžičky reprezentujú záporný rozdiel medzi finančnými aktívami a finančnými pasívami. Ak je rozdiel kladný, hovoríme o čistých poskytnutých pôžičkách.

⁵ Podrobné členenie inštitucionálnych sektorov s priradenými kódmi v súlade s klasifikáciou národných účtov ESA95 je uvedené na strane 2

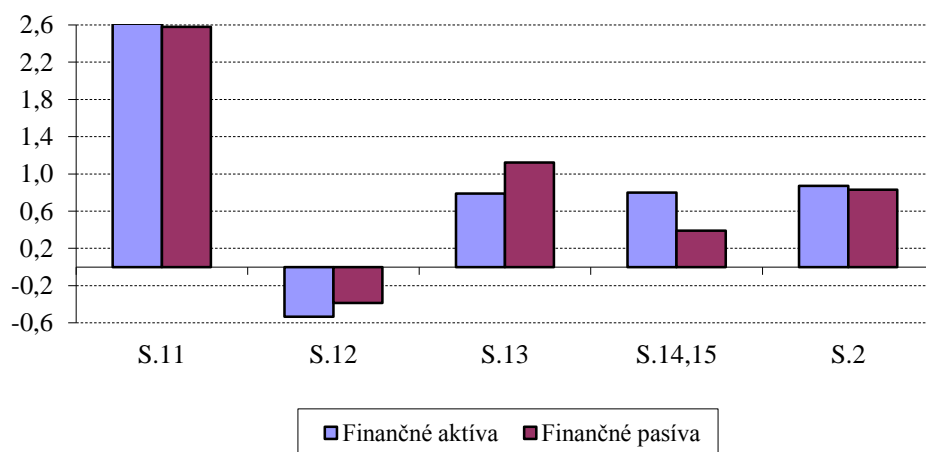
Graf č.1

Čisté pôžičky poskytnuté (+)/prijaté (-) podľa sektorov
v 3.Q. 2013 (v mld. EUR)

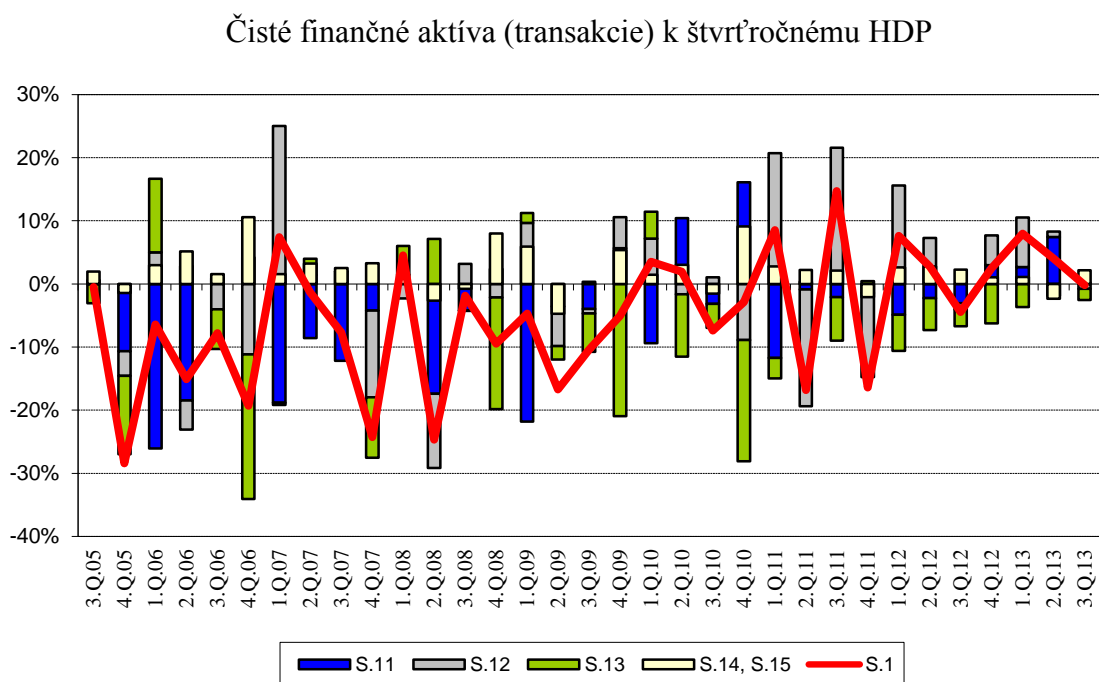
Graf č.2

Finančné transakcie podľa sektorov v 3.Q. 2013 (v mld. EUR)

Čisté finančné aktíva domácej ekonomiky zaznamenali v 3. kvartáli 2013 výsledok -0,04 mld. eúr, pričom toto mierne zhoršenie predstavovalo -0,2 % v pomere k štvrtročnému HDP za príslušný kvartál.

Graf č. 3

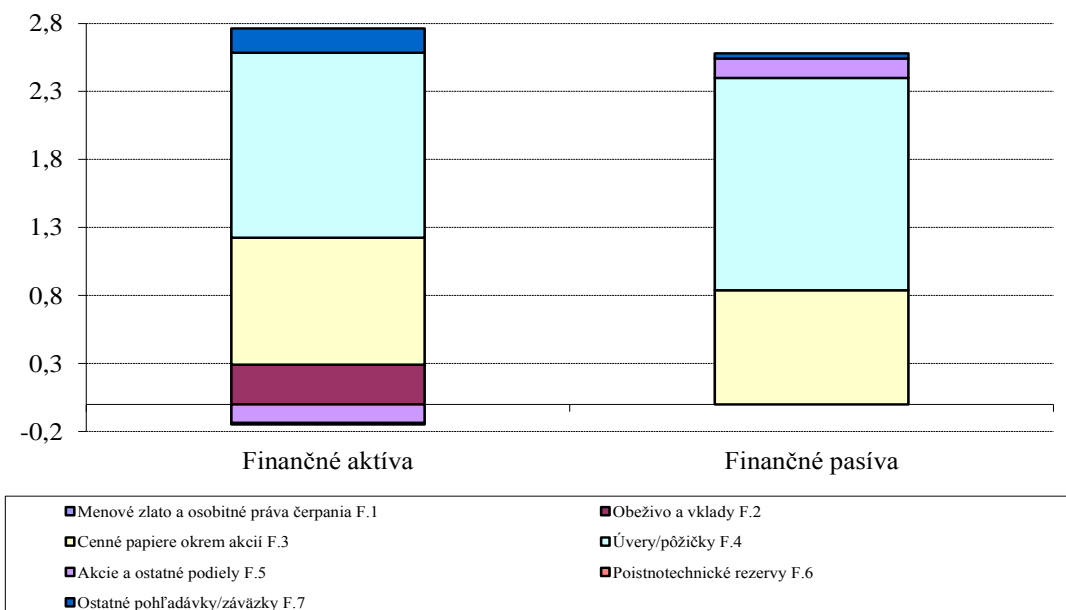
Štvrťročné finančné účty podľa jednotlivých inštitucionálnych sektorov

S.11 Nefinančné inštitúcie

Mierne pozitívny vývoj v podobe zníženia zadlženosti nefinančných inštitúcií bol spôsobený tým, že finančné aktíva podnikov vzrástli výraznejšie v porovnaní s rastom finančných pasív.

Graf č. 4

Štruktúra finančných aktív a pasív (transakcie) nefinančných podnikov v 3.Q. 2013 (v mld. EUR)

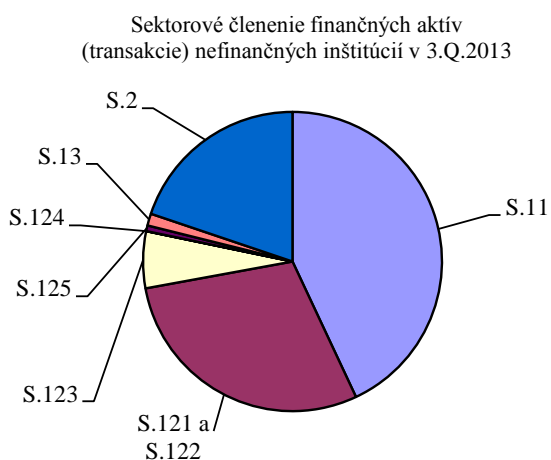

Na strane aktív aj pasív dosiahli nefinančné podniky najvýraznejšie transakcie v nástrojoch finančné úvery a dlhové cenné papiere, tieto transakcie však v prevažnej miere boli zrealizované medzi nefinančnými podnikmi navzájom a tým nemali vplyv na čisté finančné aktíva.

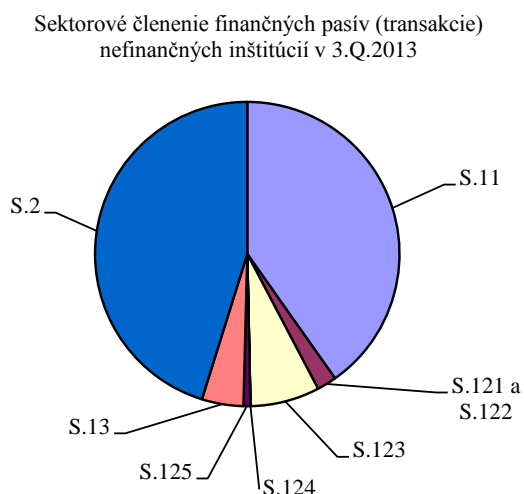
K pozitívnemu vývoju prispel na strane aktív nárast vkladov nefinančných podnikov v domácich bankách (+0,4 mld. eur) a objem finančných úverov poskytnutých zahraničným subjektom (o 0,2 mld. eur).

V rámci pasívnych operácií zvýšili podniky objem obchodných úverov prijatých od zahraničných subjektov (o 0,8 mld.eur) a objem akcií v držbe zahraničných subjektov (o 0,1 mld. eur).

Graf č.5

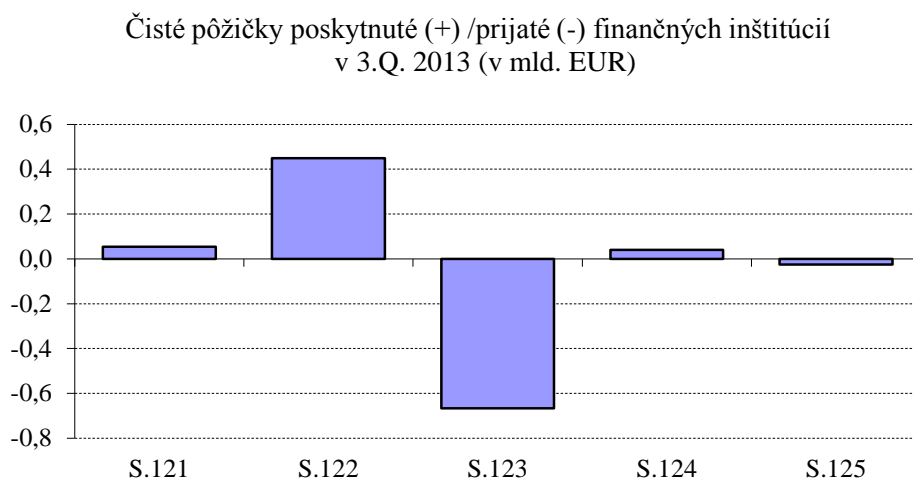
Graf č.6

S.12 Finančné inštitúcie

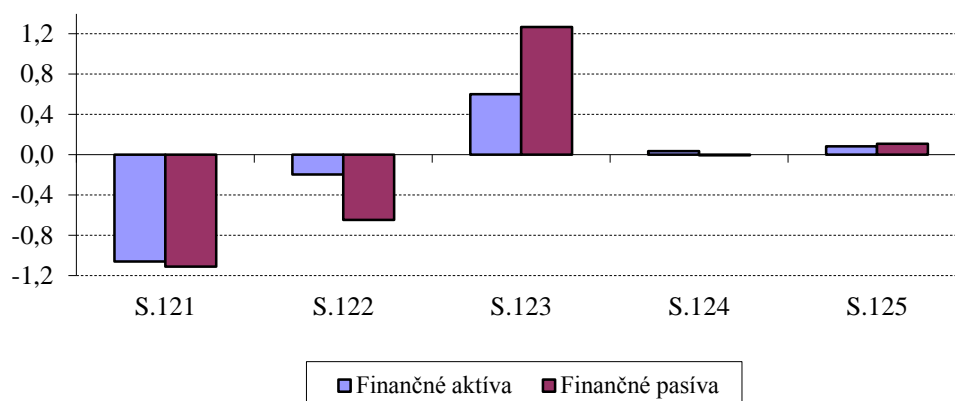
Sektor S.12 - finančné korporácie zaznamenal v 3. štvrtroku 2013 čisté prijaté pôžičky, k čomu najvýznamnejšou mierou prispeli transakcie ostatných finančných sprostredkovateľov (S.123).

Graf č.7

Graf č.8

Finančné transakcie finančných inštitúcií podľa subsektorov
v 3.Q. 2013 (v mld. EUR)

Celkové čisté kladné transakcie centrálnej banky (S.121) boli výsledkom väčšieho poklesu pasív v porovnaní so znížením aktív. Najväčší vplyv na celkový výsledok centrálnej banky malo zníženie prijatých vkladov od subjektov ústredne štátnej správy (-1,0 mld. eur). Na strane aktív znížila centrálna banka objem vkladov v zahraničí (-0,4 mld. eur) a držbu dlhových cenných papierov (-0,3 mld. eur) vydaných zahraničnými subjektmi.

Ostatné peňažné finančné inštitúcie (S.122) dosiahli čisté poskytnuté pôžičky (+0,4 mld. eur), čo bolo podobne ako u centrálnej banky výsledkom výraznejšieho poklesu pasív v porovnaní so znížením aktív. O pokles pasív sa najviac pričínili nižší objem vkladov prijatých zahraničnými subjektmi (-0,3 mld. eur) a domácnosťami (-0,2 mld. eur) a taktiež pokles v objeme emitovaných nekótovaných akcií v držbe zahraničných subjektov. Na strane aktív došlo predovšetkým k poklesu držby dlhopisov vydaných verejnou správou (-0,3 mld. eur) a vkladov v centrálnej banke (-0,1 mld. eur).

Subjekty subsektora S.123 – Ostatní finanční sprostredkovatelia zaznamenali výraznejší nárast pasív v porovnaní so zvýšením aktív o 0,7 mld. eur. V rámci pasív najviac vzrástol objem emitovaných investičných fondov v držbe domácností (o 0,7 mld. eur) a objem prijatých úverov zo zahraničia (o 0,3 mld. eur).

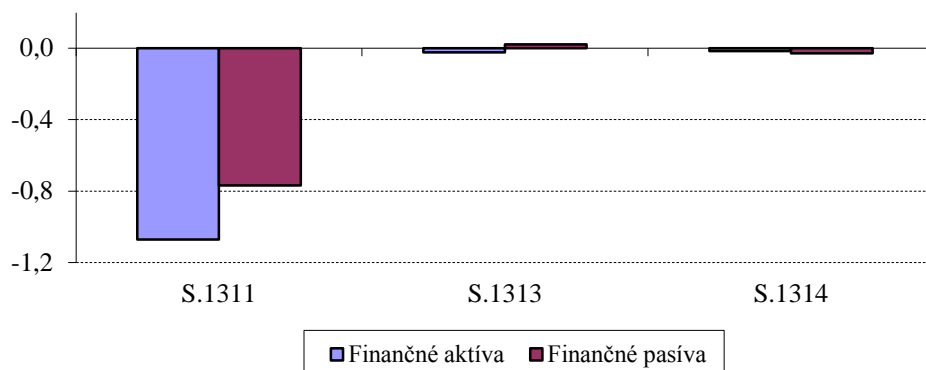
Bilancia subsektora S.125 - Poist'ovne a penzijné fondy sa mierne zhoršila, keď dynamika rastu pasív bola výraznejšia v porovnaní s aktívami. Na strane pasív došlo predovšetkým k zvýšeniu úspor domácností v dôchodkových fondoch o 0,2 mld. eur. Pozitívnym príspevkom na strane aktív bol nárast držby zahraničných dlhopisov o 0,1 mld. eur.

S.13 Verejná správa

Verejná správa v 3. štvrtroku 2013 zvýšila svoju dlžnícku pozíciu o 0,3 mld. eur, o čo sa pričínili predovšetkým subsektor S.1311 - ústredná štátna správa (-0,3 mld. eur). Mierne zhoršenie bilancie zaznamenal aj subsektor S.1313 – územná samospráva.

Graf č.9

Finančné transakcie verejného sektora podľa subsektorov
v 3.Q. 2013 (v mld. EUR)

Najväčší vplyv na celkový výsledok hospodárenia ústrednej štátnej správy mal úbytok vkladov uložených v domácich bankách vo výške 1,0 mld. eur. Uvedený výber vkladov bol pravdepodobne spojený so znížením objemu emisie dlhopisov v držbe zahraničných subjektov a bánk (-0,2 mld. eur) a štátnych pokladničných poukážok v držbe bánk (-0,2 mld. eur).

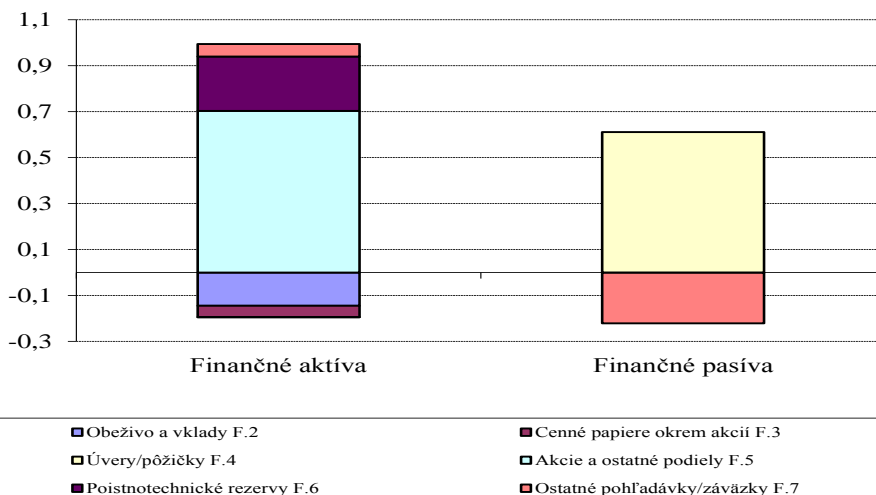
S.14,15 Domácnosti a NISD

Sektor domácností a NISD si v 3.Q.2013 zvýšil svoju celkovú veriteľskú pozíciu o 0,4 mld. eur v dôsledku vyššieho rastu finančných aktív v porovnaní s rastom finančných pasív.

Na strane aktív si domácnosti uložili svoje voľné zdroje do investičných (+0,7 mld. eur) a dôchodkových fondov (+0,2 mld. eur), zároveň si však vybrali časť svojich úspor z vkladov v bankách (-0,1 mld. eur). Na strane pasív sa zvýšil domácnostiam objem prijatých úverov od bánk (+0,6 mld. eur).

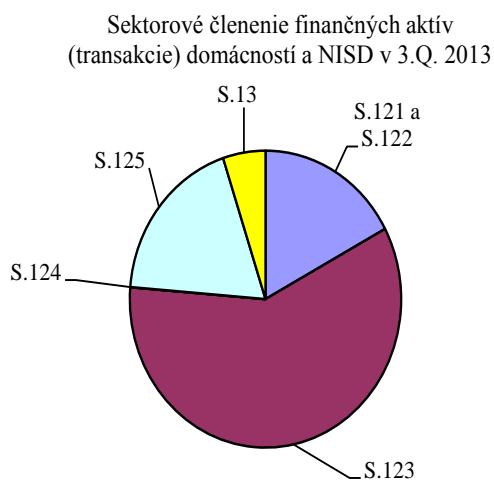
Graf č.10

Štruktúra finančných aktív a pasív (transakcie) domácností
a NISD v 3.Q. 2013 (v mld. EUR)

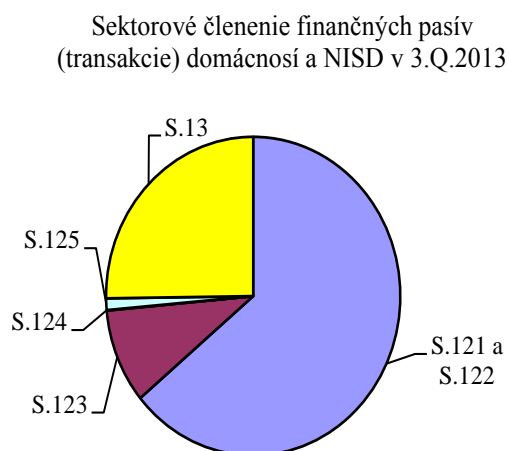

Graf č.11

Graf č.12

S.2 Zahraníčie

Celkové mierne zvýšenie veriteľskej pozície sektora zahraničia voči domácim sektorom bolo výsledkom väčšieho rastu aktív v porovnaní s rastom pasív.

Dominantný vplyv na výsledok zahraničia mal nárast poskytnutých úverov ostatným finančným sprostredkovateľom o 0,3 mld. eur a nefinančným inštitúciám o 0,2 mld. eur. Na strane pasív vzrástol zahraničným subjektom objem prijatých finančných úverov od bánk (+0,5 mld. eur) a obchodných úverov od nefinančných inštitúcií (+0,1 mld. eur).